

HET HEDEN

Als de deuren van de gevangenis achter me dichtslaan, trek ik elke beslissing die ik ooit in mijn leven heb genomen in twijfel.

Dit is niet waar ik op dit moment wil zijn. Echt níét. Wie wil er nou in een extra beveiligde penitentiare inrichting zijn? Ik durf te wedden dat niemand dat wil. Als je je binnen deze muren bevindt, dan heb je ergens in je leven toch een paar beroerde keuzes gemaakt.

Ik in elk geval wel.

‘Naam?’

Een vrouw in het blauwe uniform van de gevangenisbewaarders kijkt naar me op van achter de glazen afscheiding vlak na de ingang van de gevangenis. Haar ogen zijn dof en glazig, en ze ziet eruit alsof zij hier net zomin wil zijn als ik.

‘Brooke Sullivan.’ Ik schraap mijn keel. ‘Ik heb een afspraak met ene Dorothy Kuntz.’

De vrouw kijkt op een klembord met papieren erop dat voor haar ligt. Ze gaat de lijst na zonder te laten merken dat ze me heeft gehoord of dat ze iets weet over de reden dat ik hier ben. Ik werp een blik op de kleine wachtruimte achter me, die leeg is afgezien van een rimpelige oude man die op een van de plastic stoelen een krant leest alsof hij in de bus zit. Alsof er geen prikkeldraadomheining om dit gebouw staat, met overal enorme wachttorens.

Na wat voelt als een aantal minuten galmt het geluid van een zoemer door de ruimte, zo hard dat ik ervan schrik en een stap naar achteren zet. Rechts van me schuift een deur

met rode verticale tralies open en er wordt een lange, schaars verlichte gang zichtbaar.

Als aan de grond genageld blijf ik de gang in staren. 'Moet... moet ik naar binnen gaan?'

De vrouw kijkt met haar doffe ogen naar me op. 'Ja, ga maar. Verderop in de gang kom je langs de veiligheidscontrole.'

Ze knikt in de richting van de schemerige gang en er gaat een rilling door me heen als ik aarzelend door de traliedeuren loop, die weer dichtschuift en met een zware dreun in het slot valt. Ik ben hier nog nooit geweest. Mijn sollicitatiegesprek ging via de telefoon, en de gevangenisdirecteur wilde me zó dringend aannemen dat hij het niet eens nodig vond om me eerst een keer te zien, mijn cv en aanbevelingsbrieven waren genoeg. Ik heb een jaarcontract ondertekend en dat vorige week teruggestuurd.

En nu ben ik hier. Voor het hele volgende jaar van mijn leven.

Dit is een vergissing. Ik had hier nooit naartoe moeten komen.

Ik kijk achterom naar de rode metalen tralies die al achter me dichtgeklapt zijn. Het is nog niet te laat. Ook al heb ik een contract getekend, ik kan er vast nog wel onderuit. Ik kan me nog steeds omdraaien en hier weggaan. Anders dan de gedetineerden in deze gevangenis, hoef ik hier niet te zijn.

Ik wilde deze baan niet. Ik wilde allesbehalve deze baan. Maar ik heb op echt elke baan gesolliciteerd op minder dan een uur reizen van de stad Raker in de staat New York, en deze gevangenis was de enige plek die me terugbelde voor een sollicitatiegesprek. Het was mijn laatste keuze, maar ik voelde me een bofkont dat ik de baan kreeg.

Dus loop ik door.

Een heel eind verderop in de gang staat bij de securitycontrole een man die een tweede traliedeuren bewaakt. Hij lijkt in de veertig, heeft een kort, militair kapsel en draagt hetzelfde keurige blauwe uniform als de vrouw met de doodse ogen

bij de receptiebalie. Ik kijk naar de ID-badge die aan zijn borstzakje geklemd zit: gevangenisbewaarder Steven Benton.

‘Hoi!’ zeg ik. Mijn stem is een beetje te vrolijk, besef ik, maar ik kan er niets aan doen. ‘Ik ben Brooke Sullivan, en dit is mijn eerste werkdag hier.’

Bentons gezichtsuitdrukking verandert niet als hij zijn donkere ogen over me heen laat glijden. Ik krimp ineen terwijl ik alle kledingkeuzes die ik vanochtend heb gemaakt nog eens overweeg. Voor het werk in een extra beveiligde gevangenis voor mannen leek het me beter om me niet te kleden op een manier die misschien als suggestief wordt opgevat. Dus ik draag een nette zwarte broek met een beetje wijd uitlopende pijpen en een zwarte blouse met lange mouwen. Buiten is het 25 graden, een van de laatste warme dagen van de zomer, en ik heb spijt van al dat zwart, maar het leek de beste manier om zo min mogelijk aandacht op mezelf te vestigen. Mijn donkere haren zitten in een eenvoudige paardenstaart. De enige make-up die ik heb opgedaan, is wat concealer om de donkere kringen onder mijn ogen te verbergen en een beetje lipstick die bijna dezelfde kleur heeft als mijn lippen.

‘Volgende keer,’ zegt hij, ‘geen hoge hakken.’

‘O!’ Ik kijk omlaag naar mijn zwarte pumps. Niemand heeft me ook maar enig advies gegeven over geschikte kleding, laat staan qua schoenen. ‘Nou ja, ze zijn niet zo heel hoog. En ze zijn stevig, niet scherp of zo. Ik denk echt niet...’

Mijn gesputter besterft op mijn lippen als Benton me blijft aankijken. Geen hoge hakken. Gesnopen.

Benton haalt mijn handtas door een scanner, en dan moet ik zelf door een nog veel grotere metaaldetector. Ik maak een nerveus grapje over dat het wel lijkt of ik op het vliegveld ben, maar ik heb zo’n gevoel dat deze vent niet zo van grapjes houdt. Volgende keer: geen hoge hakken, geen grapjes.

‘Ik heb een afspraak met Dorothy Kuntz,’ zeg ik tegen hem. ‘Zij is hier verpleegkundige.’

Benton bromt wat. ‘Jij ook?’

‘Verpleegkundig specialist,’ corrigeer ik hem. ‘Ik ga hier in de kliniek werken.’

Hij trekt een wenkbrauw naar me op. ‘Succes ermee.’

Ik weet niet wat dat precies betekent.

Benton drukt op een knop en opnieuw klinkt die oorverdovende zoemer vlak voordat de tweede traliedeur openglijdt. Hij stuurt me een gang door naar de medische dienst van de gevangenis. In de hal hangt een vreemde chemische lucht en de tl-balken blijven knipperen. Met elke stap die ik zet, ben ik doodsbang dat er uit het niets een of andere gevangene tevoorschijn komt om me dood te knuppelen met een van mijn pumps.

Als ik aan het eind van de gang naar links ga, staat daar een vrouw op me te wachten. Ze is ergens in de zestig, met kortgeknipt grijs haar en een stevige bouw – ze komt me vaag bekend voor, maar ik kan er de vinger niet op leggen. Anders dan de bewakers is zij gekleed in een donkerblauw medisch uniform. Net als iedereen die ik tot nu toe in deze gevangenis ben tegengekomen, lacht ze niet. Ik vraag me af of dat hier tegen de regels is. Daar moet ik mijn contract even op nakijken. *Werknemers kunnen worden ontslagen als ze lachen.*

‘Brooke Sullivan?’ vraagt ze met een afgemeten stem die zwaarder is dan ik had verwacht.

‘Inderdaad. Bent u Dorothy?’

Net als de bewaker bij de ingang bekijkt ze me van top tot teen. En net als hij lijkt ze uitermate teleurgesteld door wat ze ziet. ‘Geen hoge hakken,’ zegt ze tegen me.

‘Weet ik. Ik...’

‘Als je dat weet, waarom draag je ze dan?’

‘Ik bedoel...’ Mijn gezicht wordt warm. ‘Nú weet ik het.’

Met tegenzin accepteert ze dit antwoord, en ze besluit blijkbaar om me niet te dwingen mijn eerste werkdag op blote voeten rond te lopen. Ze maakt een handgebaar en gehoorzaam draaf ik achter haar aan de gang door. Bij de medische dienst hangt dezelfde chemische lucht als in de rest van de

gevangenis en er zijn dezelfde knipperende tl-lampen. Langs de muur staat een rijtje plastic stoelen, maar ze zijn leeg. Ze duwt de deur van een van de kamers open.

‘Dit wordt jouw onderzoeksruimte,’ zegt ze tegen me.

Ik tuur naar binnen. De kamer is ongeveer half zo groot als die van de spoedpoli in Queens waar ik vroeger werkte. Maar afgezien daarvan ziet het er hetzelfde uit. Een onderzoekstafel in het midden van de kamer, een krukje waar ik op kan zitten en een klein bureau.

‘Heb ik ook een kantoor?’ vraag ik.

Dorothy schudt haar hoofd. ‘Er staat daarbinnen een bureau. Zie je dat niet?’

Dus ik moet rapporteren terwijl de patiënten over mijn schouder kijken? ‘En hoe zit het met een computer?’

‘Patiëntendossiers zijn allemaal op papier.’

Ik ben verbijsterd als ik dat hoor. Ik heb nog nooit ergens gewerkt waar ze patiëntendossiers op papier hebben. Ik wist niet eens dat dat nog toegestaan is. Maar in een gevangenis zullen de regels wel een beetje anders zijn.

Ze wijst naar een kamer naast de onderzoeksruimte. ‘Dat is de dossierruimte. Die gaat open met je ID-badge. Voordat je weggaat, zorgen we ervoor dat je er eentje krijgt.’

Ze houdt haar ID-badge bij de scanner op de muur en er klinkt een luide klik. Ze gooit de deur open en er wordt een kleine, stoffige ruimte met dossierkasten zichtbaar. Heel veel dossierkasten. Dit gaat een verschrikking worden.

‘Is er een arts die hier toezicht houdt?’ vraag ik.

Ze aarzelt. ‘Dokter Wittenburg is verantwoordelijk voor een stuk of vijf gevangenis. Je zult hem niet vaak zien, maar hij is telefonisch bereikbaar.’

Dat geeft me een ongemakkelijk gevoel. Op de spoedpoli was ik nooit in mijn eentje. Maar de problemen daar waren vast dringender dan wat ik hier zal tegenkomen. Tenminste, dat hoop ik.

Onze volgende stop tijdens de rondleiding is de voorraadka-

mer. Die is ongeveer hetzelfde als de ruimte bij de spoedpoli, maar natuurlijk kleiner en ook toegankelijk met de ID-badge. Er liggen verbandmiddelen, hechtmateriaal en diverse bakjes, buisjes en chemicaliën.

‘Alleen ik kan medicatie verstrekken,’ zegt Dorothy tegen me. ‘Jij schrijft het recept en ik geef de medicijnen aan de patiënt. Als het iets is wat we niet hebben, dan kunnen we het bestellen.’

Ik veeg mijn zweterige handen af aan mijn nette zwarte broek. ‘Aha, oké.’

Dorothy kijkt me lang aan. ‘Ik weet dat je het een beetje spannend vindt om in een extra beveiligde gevangenis te werken, maar je moet weten dat veel van deze mannen dankbaar zullen zijn voor je zorg. Zolang je professioneel bent, zul je geen problemen hebben.’

‘Juist...’

‘Deel géén persoonlijke informatie.’ Haar lippen vormen een rechte streep. ‘Vertel ze níét waar je woont. Vertel ze níets over je leven. Hang geen foto’s op. Heb je kinderen?’

‘Ik heb een zoon.’

Dorothy bekijkt me verrast. Ze had verwacht dat ik nee zou zeggen. De meeste mensen zijn verbaasd als ik ze vertel dat ik een kind heb. Hoewel ik achtentwintig ben, zie ik er een stuk jonger uit. Ook al voel ik me een stuk ouder.

Ik zie eruit alsof ik nog op de universiteit zit, en ik voel me alsof ik vijftig ben. Altijd hetzelfde liedje.

‘Nou ja,’ zegt Dorothy, ‘niet over je kind praten. Blijf professioneel. Altijd. Ik weet niet wat je in je vorige baan gewend was, maar deze mannen zijn niet je vrienden. Dit zijn criminelen die buitengewoon ernstige misdaden hebben gepleegd, en veel van hen zitten hier levenslang.’

‘Weet ik.’ En of ik dat weet.

‘En bovenal...’ Dorothy’s ijzig blauwe ogen kijken me doordringend aan. ‘Je moet niet vergeten dat de meeste mannen weliswaar om geldige redenen bij je zullen komen, maar som-

mige zijn eropuit om medicatie te krijgen. We hebben in de apotheek een kleine hoeveelheid verdovende middelen, maar die zijn bedoeld voor zeldzame gevallen. Laat je door deze mannen niet misleiden om narcotica voor te schrijven die zij kunnen misbruiken of doorverkopen.'

'Uiteraard...'

'Bovendien,' voegt ze eraan toe, 'moet je nooit enige vorm van betaling accepteren in ruil voor verdovende middelen. Als iemand je ooit zo'n soort aanbod doet, kom je meteen naar mij.'

Ik hap naar adem. 'Zoiets zou ik nóóit doen.'

Dorothy werpt me een veelbetekenende blik toe. 'Ja, nou ja, dat zei de laatste ook. Nu komt ze zelf op zo'n plek als deze terecht.'

Heel even ben ik sprakeloos. Toen ik het gesprek met de gevangenisdirecteur had, vroeg ik naar de vorige persoon die hier werkte, en hij had gezegd dat ze om 'persoonlijke redenen' was vertrokken. Toevallig had hij er niet bij gezegd dat ze was gearresteerd omdat ze narcotica aan gevangenen verkocht.

Het is een ontnuchterende gedachte dat mijn voorganger in deze functie nu vastzit. Ik heb gehoord dat het heel moeilijk is om er weer uit te komen als je eenmaal in het gevangenisstelsel zit. Misschien geldt dat ook voor mensen die hier werken.

Dorothy merkt de uitdrukking op mijn gezicht op en haar blik wordt een piepklein beetje milder. 'Maak je geen zorgen,' zegt ze. 'Het is niet zo eng als je denkt. Eigenlijk is het gewoon net als elk ander medisch beroep. Je ziet patiënten, je geneest ze, en dan stuur je ze terug naar hun leven.'

'Ja...' Ik wrijf in mijn nek. 'Ik vroeg me gewoon even af... Word ik verantwoordelijk voor alle gevangenen hier? Ben ik zeg maar verantwoordelijk voor een gedeelte, of...?'

Haar mondhoeken krullen omhoog. 'Nee, jij bent de enige, meissie. Jij gaat iedereen zien. Heb je daar problemen mee?'

'Nee, helemaal niet,' zeg ik.

Maar dat is een leugen.

De ware reden dat ik terughoudend was om deze baan aan te nemen is niet dat ik bang ben dat een gedetineerde me met mijn eigen schoen zal vermoorden. Het is vanwege een van de gevangenen hier. Iemand die ik lang geleden kende en die ik liever nooit meer wil zien.

Maar dat kan ik niet aan Dorothy vertellen. Ik kan niet onthullen dat de man die mijn allereerste vriendje was een gevangene is in Raker Maximum Security Penitentiary, en dat hij momenteel levenslang uitzit zonder mogelijkheid tot vervroegde vrijlating.

En ik ben degene door wie hij hier zit.

Als ik met mijn oude blauwe Toyota de straat in rijd waar het huis van mijn ouders staat, heb ik een gelamineerde ID-badge van de penitenciaire inrichting van Raker in mijn handtas. Dorothy had me de onheilspellende waarschuwing gegeven dat ik ervoor moest zorgen dat die niet in verkeerde handen terecht zou komen. Op basis van mijn toegangsrechten ben ik er echter vrij zeker van dat iemand er hooguit wat pleisters mee zou kunnen jatten en het personeelstoilet zou kunnen gebruiken. Maar toch bewaak ik de badge met mijn leven.

Ondanks het bittere afscheid waarmee ik meer dan tien jaar geleden uit deze stad ben vertrokken, vond ik het heerlijk om op te groeien in Raker. Het is een prachtige stad, met bomen op elke hoek, schilderachtige oude huizen en buurtbewoners die niet automatisch hun ogen afwenden als ze je op straat passeren, zoals in Queens. En als je 's avonds naar de hemel kijkt, kun je de afzonderlijke sterrenbeelden ontwaren in plaats van alleen maar een paar willekeurige lichtpunten die waarschijnlijk gewoon vliegtuigen zijn.

Dit is precies het soort plek waar een kind zou moeten opgroeien. Dit is precies wat mijn kleine gezin nodig had.

Ik parkeer buiten de garage met plek voor twee auto's, wat een overblijfsel is van vroeger, toen mijn ouders in de garage parkeerden en ik erbuiten of aan de straat. Oude gewoonten zijn hardnekkig. Ik beschouw dit nog steeds als hun huis, ook al is het dat niet meer. Het is van mij, helemaal van mij.

Ze zijn tenslotte nu allebei dood.

Als ik de voordeur van het slot doe, zweeft het geluid van de tv de hal in, samen met de geur van gebraden vlees. Heel even doe ik mijn ogen dicht en ik laat mezelf toe te fantaseren over een of ander alternatief universum waarin ik thuiskom bij mijn gezin en mijn partner in de keuken eten staat te koken. Maar dat is natuurlijk alleen maar een fantasie. Er is nog nooit een partner in mijn leven geweest die vaak genoeg thuis was om eten te koken. Ik begin me af te vragen of dat ooit zal gebeuren. De heerlijke geur is te danken aan de oppas, die zo aardig was om alvast aan het eten te beginnen.

‘Hallo?’ roep ik. ‘Ik ben thuis!’

Ik wacht even, terwijl ik me afvraag of Josh me zal komen begroeten. Er was een leeftijd waarop mama’s thuiskomst werd gevolgd door het haastige getrippel van kleine voetjes en een warm lijfje dat zich tegen mijn knieën stortte. Dat soort begroetingen komen minder vaak voor nu Josh tien is geworden. Hij houdt nog steeds van me, begrijp me niet verkeerd, alleen niet meer zo heel nadrukkelijk.

En ja, hoor, een tel later komt Josh op blote voeten de hal in. Dit is de laatste week voordat school weer begint en daar maakt hij gebruik van door negentig procent van zijn tijd op de bank door te brengen, hetzij om tv te kijken, hetzij om met de Nintendo te spelen. Dat zou ik hem niet moeten laten doen, maar algauw is er weer school en huiswerk en sport. Hij is helemaal gek van honkballen in de Little League, en dat begint pas in het voorjaar, maar als dat dichterbij komt, zal hij willen dat ik met hem naar het park ga om te oefenen.

‘Hoi, mam!’

Ik spreid mijn armen en hij laat zich erin vallen, zonder al te veel tegenzin. ‘Hé, jochie. Hoe was je dag?’

‘Goed.’

‘Heb je nog iets anders gedaan dan op de bank zitten?’

Hij grijnst naar me. ‘Waarom zou ik?’

Josh strijkt zijn bruine haar uit zijn ogen. Het moet geknipt worden en als ik kan afgaan op het verleden, zal dat in de bad-

kamer boven de wastafel gaan gebeuren. Maar het moet hoe dan ook worden geknipt voordat school begint. De jongen lijkt elke dag een beetje meer op zijn vader, en als zijn haar zo slordig is, is de gelijkenis voldoende om me pijn in de borst te bezorgen.

In de keuken gaat een wekkertje af en ik loop die kant op, terwijl de geur van gebraden kip sterker wordt. God, wat mis ik zelf bereide maaltijden. Mijn moeder kookte bijna elke avond, maar ik woonde al een hele tijd niet meer bij haar thuis toen ik vorige maand definitief hiernaartoe ben verhuisd, na haar overlijden. Ik kom bij de keuken, net als Margie een bakplaat uit de oven haalt. Margie is een grootmoeder hier uit de buurt die op Josh zal passen als ik aan het werk ben. Hij probeerde tegen te sputteren dat hij geen babysitter nodig heeft, maar ik vind het niet prettig als hij urenlang alleen thuis is terwijl ik op drie kwartier afstand zit, in een gevangenis. Trouwens, Josh is pas tien. En hij is niet bepaald rijp voor zijn leeftijd.

‘Dat ruikt ongelooflijk lekker, Margie,’ zeg ik.

Margie kijkt me stralend aan en stopt een streng grijs haar achter haar oor. ‘O, niks bijzonders. Gewoon geroosterde stukjes kip met een saus van knoflookboter. En natuurlijk met rijst en asperges erbij. Je kunt niet alleen maar kip eten.’

Hm, o nee? Want ik weet vrij zeker dat er de afgelopen tien jaar heel veel avonden zijn geweest dat Josh en ik niets anders dan kip hebben gegeten. Uit een kartonnen emmer met een lachende kolonel op de zijkant.

Maar dat was vroeger. Nu wordt het anders. Dit is voor ons allebei een nieuw begin. Josh snuift overdreven rond in de lucht. ‘Het ruikt veel te sauzig.’

Ik kijk hem aan. ‘Wat betekent dat? Je kunt niet te veel saus ruiken.’

Margie knipoogt. ‘Ik denk dat hij de knoflookboter ruikt.’

Hij trekt zijn neus op. ‘Ik vind knoflook niet lekker. Kunnen we niet gewoon naar McDonald’s?’

Ik snap niet helemaal hoe het kan dat je zoveel van iemand houdt en diegene toch zo vaak wilt wurgen.